

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJO NUTARTIS

2021 m. spalio 27 d.*

„Laikinių apsaugos priemonių taikymas – SESV 279 straipsnis – Laikinių apsaugos priemonių prašymas – ESS 19 straipsnio 1 dalies antra pastraipa – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Veiksminga teisminė apsauga – Teisėjų nepriklausomumas – Teisėjų drausminė tvarka – Teisės klausimų, susijusių su teisėjų nepriklausomumo nebuvimu nagrinėjimas – Periodinė bauda“

Byloje C-204/21 R

dėl 2021 m. rugsėjo 7 d. pagal SESV 279 straipsnį pateikto laikinių apsaugos priemonių prašymo

Europos Komisija, atstovaujama K. Herrmann ir P. J. O. Van Nuffel,

ieškovė,

palaikoma:

Belgijos Karalystės, atstovaujamos M. Jacobs, C. Pochet ir L. Van den Broeck,

Danijos Karalystės, atstovaujamos M. Søndahl Wolff ir V. Pasternak Jørgensen,

Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos M. Bulterman ir J. Langer,

Suomijos Respublikos, atstovaujamos H. Leppo,

Švedijos Karalystės, atstovaujamos H. Shev, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, H. Eklinder, R. Shahasavan Eriksson, O. Simonsson ir J. Lundberg,

įstojusių į bylą šalių,

prieš

Lenkijos Respubliką, atstovaujamą B. Majczyna,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMO PIRMININKO PAVADUOTOJAS,

išklausęs generalinį advokatą A. M. Collins,

* Proceso kalba: lenkų.

priima šią

Nutartį

- 1 Laikinių apsaugos priemonių prašymu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo priteisti iš Lenkijos Respublikos sumokėti į Europos Sąjungos biudžetą periodinę baudą, skaičiuojamą už kiekvieną dieną, siekiant paskatinti šią valstybę narę kuo greičiau įvykdyti pareigas pagal 2021 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartį *Komisija / Lenkija* (C-204/21 R, EU:C:2021:593, toliau – 2021 m. liepos 14 d. nutartis).
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant 2021 m. balandžio 1 d. Komisijos pagal SESV 258 straipsnį pareikštą ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kuriuo prašyta konstatuoti, kad:
  - priėmusi ir palikusi galioti 2019 m. gruodžio 20 d. *Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw* (Įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas, Aukščiausiojo Teismo įstatymas ir kai kurie kiti įstatymai) (*Dz. U.*, 2020, 190 pozicija, toliau – pakeitimo įstatymas) iš dalies pakeisto 2001 m. liepos 27 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymas, *Dz. U.*, Nr. 98, 2001, 1070 pozicija; toliau kartu – iš dalies pakeistas Bendrosios kompetencijos teismų įstatymas) 42a straipsnio 1 ir 2 dalis ir 55 straipsnio 4 dalį, pakeitimo įstatymu iš dalies pakeisto 2017 m. gruodžio 8 d. *Ustawa o Sądzie Najwyższym* (Aukščiausiojo Teismo įstatymas, *Dz. U.*, 2018, 5 pozicija; toliau – iš dalies pakeistas Aukščiausiojo Teismo įstatymas) 26 straipsnio 3 dalį ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalis, pakeitimo įstatymu iš dalies pakeisto 2002 m. liepos 25 d. *Ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych* (Administracinių teismų įstatymas, *Dz. U.*, 2002, 1269 pozicija; toliau – iš dalies pakeistas Administracinių teismų įstatymas) 5 straipsnio 1a ir 1b dalis ir pakeitimo įstatymo 8 straipsnį, pagal kuriuos visiems nacionaliniams teismams draudžiama tikrinti atitiktį Sąjungos teisėje įtvirtintiems pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimams, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisų chartijos (toliau – Chartijos) 47 straipsniu, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją dėl 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalies, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą,
  - priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 ir 4–6 dalis, 82 straipsnio 2–5 dalis, taip pat pakeitimo įstatymo 10 straipsnį, pagal kuriuos išimtinai *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) *Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych* (nepaprastosios kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija) (toliau – nepaprastosios kontrolės ir viešųjų reikalų kolegija) kompetencijai priskiriama nagrinėti prieštaravimus ir teisės klausimus dėl teismų ir teisėjų nepriklausomumo stokos, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, taip pat pagal SESV 267 straipsnį ir Sąjungos teisės viršenybės principą,
  - priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktus, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1–3 punktus, pagal kuriuos atitikties Sąjungos teisėje įtvirtintiems pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimams tikrinimą leidžiama kvalifikuoti kaip „drausminį nusižengimą“, Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal

ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su Chartijos 47 straipsniu, ir SESV 267 straipsnį,

- įgaliojusi *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) *Izba Dyscyplinarna* (drausmės bylų kolegija) (toliau – drausmės bylų kolegija), kurios nepriklausomumas ir nešališkumas nėra garantuoti, priimti sprendimus bylose, darančiose tiesioginę įtaką teisėjų ir teisėjų stažuotojų statusui ir einamoms pareigoms (kaip antai, pirma, dėl leidimo iškelti baudžiamąją bylą teisėjams ir teisėjams stažuotojams arba juos sulaikyti ir, antra, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjų darbo ir socialinio draudimo teisės bylose ir bylose dėl šių teisėjų išleidimo į pensiją), Lenkijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal ESS 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,
- priėmusi ir palikusi galioti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų įstatymo 88a straipsnį, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 45 straipsnio 3 dalį ir iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 8 straipsnio 2 dalį, Lenkijos Respublika pažeidė teisę į privataus gyvenimo gerbimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, garantuojamas pagal Chartijos 7 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1) 6 straipsnio 1 dalies c ir e punktus, 6 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį.

3 2021 m. liepos 14 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja įpareigojo Lenkijos Respubliką laikotarpiui iki sprendimo, kuriuo bus užbaigtas procesas byloje C-204/21, paskelbimo:

- a) pirma, laikinai netaikyti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1a punkto nuostatų, pagal kurias drausmės bylų kolegija turi kompetenciją kaip pirmoji ir kaip apeliacinė instancija nagrinėti prašymus leisti iškelti baudžiamąją bylą teisėjams ar teisėjams stažuotojams, juos suimti, laikinai sulaikyti ar pristatyti į teismą, ir, antra, nustatyti, kad laikinai nesukelia pasekmių drausmės bylų kolegijos pagal šį straipsnį jau priimti sprendimai leisti teisėjui taikyti baudžiamąją atsakomybę ar jį suimti, ir neperduoti tame straipsnyje nurodytų bylų teismui, kuris neatitinka nepriklausomumo reikalavimų, nustatytų, be kita ko, 2019 m. lapkričio 19 d. Sprendime *A. K. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo drausmės bylų kolegijos nepriklausomumas)* (C-585/18, C-624/18 ir C-625/18, EU:C:2019:982);
- b) laikinai netaikyti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų nuostatų, pagal kurias drausmės bylų kolegija turi kompetenciją priimti sprendimus bylose dėl *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) teisėjo statuso ir pareigų vykdymo, be kita ko, darbo teisės ir socialinio draudimo bei šių teisėjų išleidimo į pensiją bylose, ir šių bylų neperduoti teismui, kuris neatitinka nepriklausomumo reikalavimų, nustatytų 2019 m. lapkričio 19 d. Sprendime *A. K. ir kt. (Aukščiausiojo Teismo drausmės bylų kolegijos nepriklausomumas)* (C-585/18, C-624/18 ir C-625/18, EU:C:2019:982);
- c) laikinai netaikyti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymo 107 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktų, taip pat iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 72 straipsnio 1 dalies 1–3 punktų nuostatų, pagal kurias teisėjams galima taikyti drausminę atsakomybę už tai, kad jie nagrinėjo, ar laikomasi pagal įstatymą įsteigto nepriklausomo ir nešališko teismo reikalavimų, kaip tai suprantama pagal kartu taikomas ESS 19 straipsnio 1 dalies ir Chartijos 47 straipsnio nuostatas;

- d) laikinai netaikyti iš dalies pakeisto Bendrosios kompetencijos teismų santvarkos įstatymo 42a straipsnio 1 ir 2 dalių, taip pat 55 straipsnio 4 dalies, iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 3 dalies ir 29 straipsnio 2 ir 3 dalių, iš dalies pakeisto Administracinių teismų įstatymo 5 straipsnio 1a ir 1b dalių ir pakeitimo įstatymo 8 straipsnio nuostatų tiek, kiek pagal jas nacionaliniams teismams draudžiama tikrinti, ar laikomasi Sąjungos reikalavimų, susijusių su pagal įstatymą įsteigtu nepriklausomu ir nešališku teismu, kaip tai suprantama pagal kartu taikomas ESS 19 straipsnio 1 dalies ir Chartijos 47 straipsnio nuostatas;
- e) laikinai netaikyti iš dalies pakeisto Aukščiausiojo Teismo įstatymo 26 straipsnio 2 ir 4–6 dalių bei 82 straipsnio 2–5 dalių ir pakeitimo įstatymo 10 straipsnio nuostatų, pagal kurias nepaprastosios kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijai suteikta išimtinė kompetencija nagrinėti kaltinimus dėl teisėjo ar teismo nepriklausomumo nebuvimo; ir
- f) ne vėliau kaip po vieno mėnesio nuo šios nutarties taikyti prašomas laikinąsias apsaugos priemonės įteikimo pranešti Komisijai apie visas priemones, kurių imtasi siekiant visiškai įvykdyti šią nutartį.

Šalių reikalavimai

- 4 Komisija Teisingumo Teismo prašo:
  - priteisti iš Lenkijos Respublikos sumokėti į Sąjungos biudžetą periodinę baudą už kiekvieną dieną, siekiant paskatinti šią valstybę narę kuo greičiau taikyti laikinąsias priemones, nustatytas 2021 m. liepos 14 d. nutartyje,
  - nuspręsti, kad periodinė bauda už kiekvieną dieną mokėtina nuo nutarties dėl šio laikinųjų apsaugos priemonių prašymo paskelbimo iki tol, kol ši valstybė narė imsis visų būtinų priemonių, kad įvykdytų visas toje nutartyje nustatytas laikinąsias apsaugos priemones arba kol bus priimtas sprendimas, kuriuo bus užbaigtas procesas byloje C-204/21, ir
  - priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.
- 5 2021 m. spalio 1 d. pateiktose pastabose Lenkijos Respublika paprašė šią bylą nagrinėti Teisingumo Teismo didžiojoje kolegijoje ir atmesti Komisijos prašymą.

Dėl Lenkijos Respublikos prašymo perduoti bylą Teisingumo Teismo didžiajai kolegijai

Argumentai

- 6 Lenkijos Respublika mano, kad, atsižvelgiant į anksčiau priimtą 2021 m. liepos 14 d. nutartį ir į Komisijos prašyme pateiktus reikalavimus, ši prašymą turi nagrinėti Teisingumo Teismo didžioji kolegija. Šiuo klausimu ji teigia, kad sprendimo, kuriuo valstybei narei skiriama periodinė bauda, neturi priimti vienas teisėjas, be kita ko, byloje, kurioje buvo pateikti principiniai prieštaravimai dėl Sąjungos kompetencijos.

- 7 Ji taip pat pažymi, kad ši byla yra pirmasis Komisijos prašymas skirti periodinę baudą kaip laikinąją apsaugos priemonę neįvykdžius ankstesnės nutarties ir kad šis prašymas yra netikslus. Be to, 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartyje *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752), kuri yra vienintelis Teisingumo Teismo sprendimas skirti periodinę baudą tokiomis aplinkybėmis, nenurodyta jokių kriterijų, kuriais remtasi nustatant periodinės baudos dydį.

Vertinimas

- 8 Šiuo klausimu, pirma, reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 161 straipsnio 1 dalį, siejamą su 2012 m. spalio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo 2012/671/ES dėl Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojo teisminių funkcijų (OL L 300, 2012, p. 47) 1 straipsniu, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas pats priima sprendimą dėl prašymų sustabdyti vykdymą ar taikyti laikinąsias apsaugos priemones arba šiuos prašymus nedelsdamas perduoda Teisingumo Teismui.
- 9 Taigi pagal šias nuostatas Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas turi paskyrimo įgaliojimus dėl bet kurio prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones nagrinėjimo arba, jei mano, kad, atsižvelgiant į ypatingas aplinkybes, tokį prašymą reikia perduoti bylą nagrinėjančiai kolegijai, perduoti tokį prašymą Teisingumo Teismui (2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Čekijos Respublika / Lenkija*, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 10 punktas ir 2021 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Lenkija / Komisija*, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, 6 punktas).
- 10 Tuo remiantis darytina išvada, kad tik Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti, ar dėl jam pateiktų laikinųjų apsaugos priemonių prašymų reikia kreiptis į Teisingumo Teismą, kad jie būtų paskirti bylą nagrinėjančio teismo kolegijai (2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Čekijos Respublika / Lenkija*, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 11 punktas ir 2021 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Lenkija / Komisija*, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, 7 punktas).
- 11 Nagrinėjamu atveju Komisijos prašyme skirti periodinę baudą nėra nieko, dėl ko reikėtų jį paskirti bylą nagrinėjančiai teismo kolegijai.
- 12 Iš tiesų, pirma, nors Lenkijos Respublika remiasi 2021 m. liepos 14 d. nutartyje nagrinėtų klausimų svarba ir aplinkybe, kad, jos nuomone, šie klausimai neišplaukia iš Sąjungos kompetencijos, būtina konstatuoti, kad nagrinėjant Komisijos prašymą reikia ne įvertinti šiuos klausimus, o tik nustatyti, ar skirti periodinę baudą, siekiant užtikrinti šios nutarties laikymąsi (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 20 d. Nutarties *Komisija / Lenkija*, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 104 punktą).
- 13 Antra, Lenkijos Respublikos argumentą, grindžiamą tuo, kad prašymas skirti periodinę baudą kaip laikinąją priemonę yra naujas, o jį reglamentuojančios taisyklės – netikslios, reikia bet kuriuo atveju atmesti, nes 2017 m. lapkričio 20 d. Nutartyje *Komisija / Lenkija* (C-441/17 R, EU:C:2017:877) Teisingumo Teismo didžioji kolegija jau nusprendė dėl Komisijos prašymo skirti periodinę baudą ir pirmininko pavaduotoja 2021 m. rugsėjo 20 d. Nutartyje *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752) tokią baudą skyrė dėl 2021 m. gegužės 21 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:420) nevykdymo.

- 14 Trečia, reikia konstatuoti, kad argumentas, jog paprastai Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas negali skirti periodinės baudos, neperduodamas nagrinėjamos bylos teisėjų kolegijai, jau buvo atmestas 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartyje *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 15 Taigi nereikia perduoti šio Komisijos prašymo Teisingumo Teismo didžiajai kolegijai.

Dėl Komisijos prašymo skirti periodinę baudą priimtimumo

Argumentai

- 16 Lenkijos Respublika tvirtina, kad Komisijos prašymas skirti periodinę baudą yra nepriimtinas.
- 17 Šiuo klausimu ji teigia, kad šiame prašyme nenurodyta periodinės baudos, kurią Komisija prašo skirti, suma. Komisija turi tiksliai apibrėžti laikinųjų apsaugos priemonių, kurias prašo taikyti, turinį. To neatlikus, būtų pažeista Lenkijos Respublikos teisė į gynybą, nes iš šios valstybės narės atimama teisė veiksmingai pateikti pastabas dėl šios periodinės baudos dydžio.

Vertinimas

- 18 Primintina, kad pagal Sutartyje įtvirtintą teisių gynimo priemonių sistemą šalis, remdamasi SESV 278 straipsniu, gali ne tik prašyti sustabdyti ginčijamo akto vykdymą nagrinėjant bylą iš esmės, bet ir remtis SESV 279 straipsniu, prašydama taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Pagal pastarąją nuostatą laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas gali, be kita ko, laikinai taikyti atitinkamus nurodymus kitai šaliai (2017 m. lapkričio 20 d. Nutarties *Komisija / Lenkija*, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 96 punktas).
- 19 Taigi pagal SESV 279 straipsnį Teisingumo Teismui suteikta kompetencija taikyti laikinąją apsaugos priemonę, kurią jis mano esant būtina siekiant užtikrinti galutinio sprendimo visišką veiksmingumą (2017 m. lapkričio 20 d. Nutarties *Komisija / Lenkija*, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 97 punktas).
- 20 Konkrečiai kalbant, laikinąsias apsaugos priemones taikantis teisėjas turi galėti užtikrinti šaliai nustatyto įpareigojimo pagal SESV 279 straipsnį veiksmingumą, priimdamas bet kokią priemonę, kuria garantuojama, kad ši šalis laikysis nutarties dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Tokia priemonė, be kita ko, galėtų būti periodinės baudos nustatymas tuo atveju, jei atitinkama šalis nesilaikytų minėto įpareigojimo (2017 m. lapkričio 20 d. Nutarties *Komisija / Lenkija*, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 100 punktas).
- 21 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad nei SESV 279 straipsnyje, nei Procedūros reglamento 160 straipsnyje nenumatyta Komisijos pareigos siūlyti Teisingumo Teismui konkretų dydį, kai ji prašo skirti periodinę baudą kaip laikinąją apsaugos priemonę.
- 22 Be to, galimi Komisijos pasiūlymai dėl periodinės baudos, kuri turi būti skirta, dydžio bet kuriuo atveju negali saistyti laikinąsias apsaugos priemones taikančio teisėjo, nes šis gali laisvai nustatyti skirtingą periodinę baudą, kuri, jo nuomone, yra tinkama, nes nustatyta periodinė bauda turi,

pirma, atitikti aplinkybes ir, antra, būti proporcinga šios valstybės narės mokumui (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartį *Čekijos Respublika / Lenkija* (C-121/21 R, EU:C:2021:752, 50 punktas)).

- 23 Taip pat byloje, kurioje priimta 2017 m. lapkričio 20 d. Nutartis *Komisija / Lenkija* (C-441/17 R, EU:C:2017:877), Teisingumo Teismas nustatė valstybės narės periodinės baudos dydį, nors Komisijos prašyme skirti šią periodinę baudą nebuvo nurodyta jos suma.
- 24 Be to, periodinės baudos skyrimas remiantis prašymu, kuriame nenurodomas jos dydis, nepažeidžia atitinkamos valstybės narės teisės į gynybą, nes ši valstybė narė išsaugo galimybę savo pastabose prirėikus subsidiariai nurodyti baudos, kuri, kaip ji mano, yra tinkama atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir jos mokumą, dydį.
- 25 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti Lenkijos Respublikos nurodytą nepriimtino pagrindą.

Dėl Komisijos prašymo skirti periodinę baudą pagrįstumo

Argumentai

- 26 Komisija mano, kad siekdamas įvykdyti 2021 m. liepos 14 d. nutartį visos Lenkijos Respublikos institucijos, įskaitant teismus, privalo nebetaikyti šioje nutartyje nurodytų nacionalinės teisės nuostatų iki sprendimo, kuriuo bus užbaigtas bylos C-204/21 nagrinėjimas, paskelbimo dienos.
- 27 Vis dėlto iš Lenkijos Respublikos 2021 m. rugpjūčio 16 d. rašte pateiktos informacijos nematyti, kad ji ėmėsi visų reikiamų priemonių, kad įvykdytų minėtoje nutartyje nurodytas laikinas priemonės.
- 28 Taigi, pirma, jokios priemonės nebuvo priimta siekiant aiškiai užkirsti kelią drausmės bylų kolegijai pasinaudoti įgaliojimais, kurie jai buvo suteikti 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto a ir b papunkčiuose nurodytose bylose.
- 29 Konkrečiai kalbant, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pirmosios pirmininkės priimtos priemonės suteikia drausmės bylų kolegijos pirmininkui galimybę taikyti skubias procesines priemones bylose, kuriose drausmės bylų kolegijos jurisdikcija turi būti sustabdyta. Be to, ši kolegija nagrinėja bylas, kurios jai buvo paskirtos iki 2021 m. rugpjūčio 5 d., jos pirmininkas ar nariai savo nuožiūra turi nuspręsti, ar reikia tęsti šiose bylose pradėtą procedūrą. Keliose šiose bylose drausmės bylų kolegija nusprendė surengti teismo posėdį arba priimti sprendimą dėl esmės.
- 30 Be to, šios priemonės bus taikomos vėliausiai tik iki 2021 m. lapkričio 15 d., bet ne iki sprendimo, kuriuo bus užbaigtas bylos C-204/21 nagrinėjimas, paskelbimo.
- 31 Antra, nepaprastosios kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos pirmininkės nustatytos priemonės taip pat yra nepakankamos, nes, pirma, ši kolegija galėtų priimti sprendimą dėl nagrinėjamų bylų ir, antra, jos išimtinė jurisdikcija nagrinėti 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto e papunktyje nurodytas bylas nebuvo sustabdyta, o tai reiškia, kad bendrosios kompetencijos teismai visada privalo atsisakyti tokių bylų.

- 32 Trečia, Lenkijos Respublika nenurodė jokios priemonės, skirtos pareigai sustabdyti drausmės bylų kolegijos jau priimtų sprendimų galiojimą įvykdyti, kaip to reikalaujama pagal šios nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto a papunktį, arba imtis tos nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto c ir d papunkčiuose numatytų laikinųjų apsaugos priemonių.
- 33 Šiomis aplinkybėmis Komisija mano, kad, siekiant užtikrinti visišką 2021 m. liepos 14 d. nutarties veiksmingumą, tinkamą Sąjungos teisės taikymą, teisinės valstybės principų laikymąsi ir Sąjungos teisės sistemos vientisumą, būtina įpareigoti Lenkijos Respubliką sumokėti periodinę baudą už kiekvieną dieną, siekiant paskatinti šią valstybę narę kuo greičiau įgyvendinti šioje nutartyje nurodytas laikinąsias priemones.
- 34 Lenkijos Respublika tvirtina, kad buvo imtasi visų priemonių, būtinų 2021 m. liepos 14 d. nutarčiai įvykdyti.
- 35 Ši valstybė narė mano, kad pagal šią nutartį ji privalo sustabdyti ne minėtų nuostatų taikymo privalomumą, o tik jų taikymą, o tam nereikia priimti visuotinai taikomų nuostatų. Taigi iš minėtos nutarties kylanti pareiga tenka tik tiems organams, kurie turi taikyti šias nuostatas, t. y. teismams ir kaltintojams drausmės byloje.
- 36 Vadinasi, teisės aktų leidėjo organai nėra šių pareigų adresatai, nes turi tik kompetenciją priimti arba panaikinti bendrąsias nuostatas, o tai šiuo atveju nėra būtina. Be to, šie organai taip pat neturi įgaliojimų keisti teismo sprendimų turinio ar privalomojo pobūdžio, antraip būtų pažeistas valdžių padalijimo principas. Lenkijos teisės sistemoje vykdomoji valdžia taip pat neturi įgaliojimų vykdyti įsakymo sustabdyti teisėkūros procedūrą reglamentuojančių nuostatų taikymą.
- 37 Vadovaudamasis šiais principais ir valstybių narių procesine autonomija *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pirmoji pirmininkė priėmė gaires, pagal kurias bylą nagrinėjančiai teisėjų kolegijai reikėtų palikti teisę priimti sprendimus dėl jų nagrinėjamų bylų sustabdymo ar atidėjimo.
- 38 Komisijos pateikti pagrindai, kuriais siekiama įrodyti, kad Lenkijos Respublika neįvykdė 2021 m. liepos 14 d. nutarties, iš tikrųjų susiję tik su ribota jos dalimi. Komisijos pateikti pavyzdžiai neleidžia paneigti to, kad dauguma Lenkijos teismų priima sprendimus remdamiesi šia nutartimi. Retais atvejais, kai Lenkijos teismai ketina nukrypti nuo minėtos nutarties, viešosios valdžios institucijos neturi priemonių daryti įtaką jų sprendimams. Tokių sprendimų ginčijimas vėliau galėtų būti užtikrintas naudojantis įprastomis ir išimtinėmis teisių gynimo priemonėmis. Taigi nustatytas teisinis pagrindas yra pakankamas ir, atsižvelgiant į teismų nepriklausomumo principą, valstybė narė negali būti įpareigota sumokėti periodinę baudą dėl jos nacionalinių teismų priimtų individualių sprendimų.
- 39 Be to, šioje byloje Lenkijos Respublikos nustatytos priemonės yra analogiškos priemonėms, kurių ši valstybė narė ėmėsi po 2020 m. balandžio 8 d. Nutarties *Komisija / Lenkija* (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Vis dėlto byloje, kurioje buvo priimta ši nutartis, Komisija neprašė skirti periodinės baudos.
- 40 Tuo atveju, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad Lenkijos Respublika nesiėmė visų priemonių, būtinų 2021 m. liepos 14 d. nutarčiai įvykdyti, reikėtų atsižvelgti į kelias lengvinančias aplinkybes, kurios neleidžia skirti periodinės baudos.

- 41 Pirma, Lenkijos Respublika ėmėsi visų įmanomų priemonių pagal Lenkijos teisę. Antra, Lenkijos teismai iš principo laikosi 2021 m. liepos 14 d. nutarties, nes galimi priešingi sprendimai gali būti panaikinti arba jų gali būti nepaisoma. Trečia, šiai nutarčiai vykdyti reikalingos priemonės buvo nustatytos remiantis Komisijos praktika byloje, kurioje priimta 2020 m. balandžio 8 d. Nutartis *Komisija / Lenkija* (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Ketvirta, Lenkijos Respublika numatė įvairias reformas, dėl kurių ginčas, dėl kurio pradėta byla C-204/21, netektų savo dalyko.

Vertinimas

Dėl periodinės baudos skyrimo

- 42 2021 m. liepos 14 d. nutartimi Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja paskelbė visas laikinąsias apsaugos priemones, primintas šios nutarties 3 punkte; jas Lenkijos Respublika turėjo nedelsiant įvykdyti.
- 43 Reikia konstatuoti, pirma, kad iš bylos medžiagos nematyti, jog Lenkijos Respublikos priimtų priemonių pakaktų šių laikinųjų priemonių įgyvendinimui užtikrinti.
- 44 Visų pirma, nors Lenkijos Respublika remiasi *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pirmosios pirmininkės priimtomis organizavimo priemonėmis, šiuo klausimu pateikti argumentai neleidžia nustatyti, kad šiomis priemonėmis užtikrinamas visiškas 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto a ir b papunkčiuose nustatytų pareigų įgyvendinimas.
- 45 Taigi Lenkijos Respublika tinkamai neginčija Komisijos teiginio, kad drausmės bylų kolegijos pirmininkas išsaugo įgaliojimus taikyti skubias priemones bylose, kurios priklauso šios kolegijos kompetencijai pagal 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinėje dalyje nurodytas nacionalines nuostatas.
- 46 Be to, iš tarpusavyje susijusių šalių pastabų matyti, kad sprendimą tęsti drausmės bylų kolegijos bylų nagrinėjimą ar ne, nelygu atvejis, priima šios kolegijos pirmininkas ar nariai, o *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) pirmosios pirmininkės priimtoms priemonėms neįpareigoja jų sustabdyti šio nagrinėjimo.
- 47 Taip pat Lenkijos Respublika visiškai neteigė, kad 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto a papunktyje nurodytų drausmės bylų kolegijos jau priimtų sprendimų poveikis buvo sustabdytas, nes ši valstybė narė paminėjo tik vieną bylą, kurioje buvo priimtas toks sustabdymas.
- 48 Taigi reikia konstatuoti, kad nacionalinės nuostatos, kuriose numatyta drausmės bylų kolegijos jurisdikcija šios nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto a ir b papunkčiuose nurodytose bylose, išlieka taikomos Lenkijos teisės sistemoje.
- 49 Nors Lenkijos Respublika tvirtina, kad priimtų priemonių vis dėlto pakanka, motyvuojant tuo, kad nebūtina priimti bendrų priemonių, kuriomis būtų sustabdytas nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų privalomasis pobūdis, pakanka konstatuoti, kad aplinkybė, jog, kaip pripažįsta ši valstybė narė, drausmės bylų kolegijos sudėtis pažeidė tam tikras pareigas, kylančias iš 2021 m. liepos 14 d. nutarties, įrodo, kad jos pasirinktas būdas užtikrinti šios nutarties vykdymą nesuteikia veiksmingų garantijų šiuo klausimu.

- 50 Be to, Lenkijos Respublika neginčijo Komisijos teiginio, kad nebuvo imtasi jokios nacionalinės priemonės įgyvendinti įpareigojimus pagal minėtos nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto c ir d papunkčius. Taip pat ši valstybė narė nepateikė Teisingumo Teismui jokios informacijos apie tai, kaip Lenkijos teismai ir valdžios institucijos įvykdė šiuos įpareigojimus.
- 51 Galiausiai, kiek tai susiję su 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinės dalies 1 punkto e papunktyje nurodytomis pareigomis, Lenkijos Respublika tinkamai neginčijo Komisijos teiginių, kad, pirma, nepaprastosios kontrolės ir viešųjų reikalų kolegijos nagrinėjamas bylas ir toliau gali nagrinėti ši kolegija ir, antra, bendrosios kompetencijos teismai turi jai perduoti nagrinėti jos kompetencijai priklausančias bylas.
- 52 Antra, nors Lenkijos Respublika teigia, kad alternatyvios priemonės, skirtos 2021 m. liepos 14 d. nutarčiai įgyvendinti, negalėjo būti priimtoms atsižvelgiant į nacionalinių įstatymų leidžiamųjų ir vykdomųjų institucijų įgaliojimų įgyvendinimo ribas ir išimtinę Lenkijos teismų jurisdikciją priimti sprendimus dėl dar nebaigtų ar jau baigtų nagrinėti bylų, šiam argumentui negalima pritarti.
- 53 Žinoma, kadangi pagal SESV 279 straipsnį šioje nutartyje nurodytos tik laikinosios priemonės, ja Lenkijos Respublika neįpareigojama panaikinti jos rezoliucinėje dalyje nurodytų nuostatų. Be to, Sąjungos teisėje visiškai neatmetama galimybė, kad tokios nutarties įgyvendinimas iš dalies būtų grindžiamas teismų priimtomis priemonėmis.
- 54 Vis dėlto reikia priminti, pirma, kad valstybė narė negali remtis vidaus teisės nuostatomis, praktika ar padėtimi, kad pateisintų Sąjungos teisėje nustatytų pareigų neįvykdymą (2019 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Komisija / Airija (Derrybrien vėjo jėgainės)*, C-261/18, EU:C:2019:955, 89 punktas), ir, antra, kad valstybių narių pareiga laikytis SESV nuostatų yra privaloma visoms valstybių narių valdžios institucijoms, įskaitant teismus pagal jų kompetenciją (2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija (Mokestis prie šaltinio)*, C-416/17, EU:C:2018:811, 106 punktas).
- 55 Taigi net darant prielaidą, kad pagal Lenkijos teisės sistemoje galiojančias nuostatas įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios institucijoms neleidžiama patvirtinti bendrų priemonių, kuriomis būtų sustabdytas 2021 m. liepos 14 d. nutarties rezoliucinėje dalyje nurodytų nacionalinių nuostatų taikymas, ši aplinkybė neturi reikšmės klausimui, ar Lenkijos Respublika iš tikrųjų laikėsi šios nutarties, ar reikia skirti periodinę baudą, kad būtų užtikrintas šioje nutartyje nurodytų laikinųjų priemonių veiksmingumas.
- 56 Trečia, aplinkybė, kad Lenkijos Respublika šioje byloje ėmėsi priemonių, analogiškų tom, kurias ji priėmė siekdama įvykdyti 2020 m. balandžio 8 d. Nutartį *Komisija / Lenkija* (C-791/19 R, EU:C:2020:277), ir kad Komisija pastarojoje byloje nemanė esant tinkama prašyti skirti periodinę baudą po to, kai buvo imtasi šių priemonių, bet kuriuo atveju neįrodo, kad ši valstybė narė iš tikrųjų įvykdė 2021 m. liepos 14 d. nutartį.
- 57 Tokiomis aplinkybėmis, atrodo, būtina sustiprinti šioje nutartyje nustatytų laikinųjų apsaugos priemonių veiksmingumą numatant periodinę baudą Lenkijos Respublikai, siekiant atgrasyti šią valstybę narę delsti imtis priemonių, kad jos veiksmai atitiktų šioje nutartyje nustatytus įpareigojimus (pagal analogiją žr. 2021 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutarties *Čekijos Respublika / Lenkija*, C-121/21 R, EU:C:2021:752, 49 punktą).

Dėl periodinės baudos dydžio

- 58 Siekiant nustatyti šioje byloje skirtinos periodinės baudos dydį, reikia priminti, kad 2021 m. liepos 14 d. nutartis susijusi su laikinosiomis priemonėmis, kurių laikytis būtina tam, kad būtų išvengta didelės ir nepataisomos žalos Sąjungos teisės sistemai, taigi, ir pagal Sąjungos teisę teisės subjektams suteikiamoms teisėms, taip pat ESS 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms, kuriomis pagrįsta Sąjunga, be kita ko, teisinei valstybei.
- 59 Be to, reikia konstatuoti, kad negalima pritarti Lenkijos Respublikos pateiktiems argumentams, kuriais siekiama įrodyti „lengvinančių aplinkybių“ buvimą.
- 60 Taigi, pirma, iš šios nutarties 54 punkte primintos jurisprudencijos matyti, kad į aplinkybę, jog Lenkijos teisėje buvo užkirstas kelias priimti papildomas priemonės, kad būtų laikomasi 2021 m. liepos 14 d. nutarties, negalima atsižvelgti vertinant skirtinos periodinės baudos dydį.
- 61 Antra, nors Lenkijos Respublika teigia, kad, nepaisant priemonių, priimtų po šios nutarties priėmimo, nepakankamumo, Lenkijos teismai iš principo laikosi šios nutarties, reikia konstatuoti, kad bet kuriuo atveju ji nepateikė įrodymų, galinčių patvirtinti šio teiginio pagrįstumą.
- 62 Trečia, aplinkybė, kad Komisija nusprendė, jog kitoje byloje yra tinkama nesiimti procedūrų, būtinų užtikrinti nutarties, kuria nustatomos laikinosios priemonės, taikymą, darant prielaidą, kad ji įrodyta, neleidžia Lenkijos Respublikai išvengti pareigų pagal 2021 m. liepos 14 d. nutartį arba pateisinti periodinės baudos, būtinos siekiant atgrasyti šią valstybę narę tęsti savo veiksmus, dydžio sumažinimo.
- 63 Ketvirta, Lenkijos Respublikos išreikštas ketinimas per vienus metus imtis priemonių, skirtų Lenkijos teismų sistemai reformuoti, negali užkirsti kelio šios nutarties 58 punkte nurodytai žalai atsirasti, jei ši valstybė narė nedelsdama nesiėmė veiksmų.
- 64 Taigi reikia įpareigoti Lenkijos Respubliką, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes ir šios valstybės narės mokumą, sumokėti Komisijai 1 000 000 eurų dydžio periodinę baudą už kiekvieną dieną, skaičiuojant nuo šios nutarties įteikimo Lenkijos Respublikai dienos iki tos dienos, kai ši valstybė narė įvykdys įpareigojimus pagal 2021 m. liepos 14 d. nutartį, arba to nepadarius – iki sprendimo, kuriuo bus užbaigtas bylos C-204/21 nagrinėjimas, paskelbimo dienos.

Remdamasi šiais motyvais, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas nutaria:

- 1. Įpareigoti Lenkijos Respubliką sumokėti Europos Komisijai 1 000 000 eurų dydžio periodinę baudą už kiekvieną dieną, skaičiuojant nuo šios nutarties įteikimo Lenkijos Respublikai dienos iki tos dienos, kai ši valstybė narė įvykdys įpareigojimus pagal 2021 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojos nutartį *Komisija / Lenkija* (C-204/21 R, EU:C:2021:593), arba to nepadarius – iki sprendimo, kuriuo bus užbaigtas bylos C-204/21 nagrinėjimas, paskelbimo dienos.**
- 2. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Parašai.